

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 114/09-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. O. F., B., zastúpeného advokátkou JUDr. J. B., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Bratislava I, Úradom justičnej a kriminálnej polície, odborom ekonomickej kriminality pod sp. zn. ČVS: ORP-1213/OEK-B1-2006-Mu, vo veci vedenej Okresnou prokuratúrou Bratislava I pod sp. zn. 2 Pv 118/05, vo veci vedenej Krajskou prokuratúrou v Bratislave pod sp. zn. 2 KPt 5050/06 a Národnou radou Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. O. F. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. marca 2007 doručená sťažnosť Mgr. O. F. (ďalej len „sťažovateľ“) podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú

právnú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru vo veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Bratislava I, Úradom justičnej a kriminálnej polície, odborom ekonomickej kriminality (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) pod sp. zn. ČVS: ORP-1213/OEK-B1-2006-Mu, vo veci vedenej Okresnou prokuratúrou Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) pod sp. zn. 2 Pv 118/05, vo veci vedenej Krajskou prokuratúrou v Bratislave pod sp. zn. 2 KPt 5050/06 (ďalej len „krajská prokuratúra“) a Národnou radou Slovenskej republiky.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením okresného riaditeľstva sp. zn. ČVS: ORP-840/OEK-B1-2004-Mu z 25. júla 2007 bolo podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie vo veci trestného činu podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1 a 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005, a to z dôvodu neprípustnosti trestného stíhania pre jeho premlčanie.

Trestné stíhanie sa podľa oznamovateľa, t. j. sťažovateľa, malo viesť proti S. B. a J. F. na tom základe, že menovaní „na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatili tým, že uviedli iného do omylu alebo využili niečí omyl a spôsobili tak škodu veľkého rozsahu a to spôsobom, že na doposiaľ neznámom mieste a v doposiaľ presne nezistenom čase, najneskôr však dňa 18. 7. 1997 podpísali Kúpnu zmluvu medzi V. d. L., B. (...), v údajom zastúpení Mgr. O. F. ako štatutárneho zástupcu predávajúceho a na jeho strane J. F. ako členom predstavenstva družstva predávajúceho a S. B., vtedy bytom B. (...) ako kupujúcim, za účelom kúpy nehnuteľnosti s kúpnu cenou 1.571.350,-Sk podľa úradného odhadu, nachádzajúcej sa v katastrálnom území B., zapísanej na liste vlastníctva č. (...), parcelne číslo (...), ktorú ale predávajúci vydal a priori podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 42/1992 Zb. o transformácii družstiev do vlastníctva oprávnenej osobe poškodeného sťažovateľa v roku 1993, čo Katastrálny úrad v B. nezapísal.“

Napriek tomu, že obe osoby uvedené sťažovateľom v jeho trestnom oznámení museli mať podľa neho vedomosť, že nikdy nepodpísal dokumenty nevyhnutné pre povolenie vkladu vlastníckeho práva k uvedenej nehnuteľnosti a jeho podpisy boli sfalšované, bol vklad v prospech nových vlastníkov povolený.

Sťažovateľ podal sťažnosť proti uvedenému uzneseniu okresného riaditeľstva o zastavení trestného stíhania „s námietkou, že jeho predmetná nehnuteľnosť na (...) ulici v B., ktorá bola podvodom prevedená na iné osoby sfalšovaním jeho podpisu, bola uvedeným trestným činom údajne predaná len za úradný odhad, čím na základe tejto skutočnosti a trhovej ceny nehnuteľnosti išlo o vyššiu škodu než bola uvedená predajná cena nehnuteľnosti a teda zastavenie trestného stíhania na základe úpravy výhodnejšieho ustanovenia zákona pre páchatel'a bolo nedôvodné, lebo škoda nebola určená v súlade s trhovými cenami nehnuteľností a reálna škoda bola preukázateľne vyššia než bol úradný odhad, za ktorý sa nehnuteľnosť údajne predala.“

Okresná prokuratúra uznesením z 21. augusta 2006 sp. zn. 2 Pv 118/05 zamietla sťažnosť sťažovateľa proti zastaveniu trestného stíhania ako neprípustnú. Následne sťažovateľ podal sťažnosť krajskej prokuratúre, ktorá svojím uznesením z 24. októbra 2006 sp. zn. 2 KPt 5050/06 mu vyhovel a nariadila ustanovenie znalca na odhad výšky škody.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že „14. novembra 2006 začal vyšetrovateľ v tej istej veci pod inou spisovou značkou trestné stíhania č. k. ORP-1213/OEK-B1-2006 podľa príslušných ustanovení § 250 Tr. zák. pre podvod na neznámeho páchatel'a s tým, že sa riadi pokynom krajského prokurátora o ustanovení znalca na výšku škody, ktoré doručil pri spisovaní zápisnice dňa 20. 11. 2006. Sťažovateľ podal sťažnosť aj proti jeho novému uzneseniu o začatí trestného stíhania 23. novembra 2006, ktorú okresný prokurátor označil za neprípustnú uznesením č. k. 2 Pv 118/05 dňa 1. decembra 2006, na čo sťažovateľ podal opätovnú sťažnosť dňa 16. decembra 2006, ktorú krajský prokurátor tentokrát zamietol uznesením č. k. 2 KPt 5050/06 zo dňa 28. februára 2007 s odôvodnením, že proti uzneseniu o začatí trestného stíhania podľa § 185 ods. 2 Tr. poriadku nemožno podať sťažnosť.“

Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu jeho označených práv došlo najmä tým, že:

- Obvodné oddelenie Policajného zboru „S. (...) v predmetnej veci, ktorým spôsobil vo vyšetrovaní prieskum tým, že do 30 dní od podania trestného oznámenia v roku 1998 podľa § 158 vtedy platného Trestného poriadku neuzavrelo spis a v uvedenej lehote pred začatím trestného stíhania neinformovalo poškodeného sťažovateľa o ďalších úkonoch, pričom policajný orgán ani neskúmal vecnú príslušnosť pod dobu 6 rokov do 7. 7. 2004 a zároveň dva roky nezačal trestné stíhanie;“

- policajný orgán 8. februára 2000 «trestné stíhanie v zmysle § 173 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku platného v čase rozhodnutia prerušil so zdôvodnením, že sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie konkrétnej osoby, napriek výsledkom grafologickej expertízy Kriminalisticko-expertízneho ústavu Policajného zboru;

- policajný orgán „nezistil“ vecnú príslušnosť po dobu šiestich rokov a až dňa 7. 7. 2004 uznesením policajného orgánu Oddelenia skráteného vyšetrovania Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Bratislava I v trestnom stíhaní pokračoval ale vec následne z dôvodu vecnej príslušnosti odstúpil na odbor ekonomickej kriminality Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Bratislava I, ktorý dňa 21. 7. 2005 uznesením vyšetrovateľa v zmysle § 173 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku platného v čase rozhodnutia trestné stíhanie prerušil z dôvodu, že sa v priebehu vyšetrovania nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči konkrétnej osobe. Dňa 3. 5. 2006 bolo v trestnom stíhaní v zmysle § 228 ods. 5 Trestného poriadku opätovne pokračované. Následne dňa 15. 5. 2006 bolo v zmysle § 228 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie vo veci trestného činu podvodu v zmysle §250 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku opäť prerušené, pričom dňa 30. 5. 2006 bolo v zmysle § 228 ods. 5 Trestného poriadku v trestnom stíhaní opätovne pokračované a to na základe nových skutočností poskytnutých poškodeným. Dňa 25. 7. 2006 bolo trestné stíhanie zastavené ako premlčané, čím sa vec nemohla verejne prejednať pred súdom v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky...

- právo sťažovateľa, aby boli všetci účastníci v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania rovní, ktoré je ako ústavný článok a zároveň aj právo sťažovateľa hrubo porušované platnosťou ustanovenia ods. 6 čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky veta druhá: Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá

podľa zákona účinného v čase, keď bol trestný čin spáchaný. „Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.“ Aplikácia oboch ustanovení nie je možná, nakoľko ide o kolíziu práv a nesúladi ústavných článkov v ústavnom zákone č. 460/1992 Zb. vzájomnou kontradiktórnou negáciou.».

Sťažovateľ ďalej namietal nesúladi čl. 50 ods. 6 s čl. 47 ods. 3 ústavy, čím podľa neho *„platná ústava nie je v súlade s čl. 6 ods. 1“* dohovoru. V nadväznosti na to taktiež požadoval, aby ústavný súd pozastavil *„dňom podania ústavnej sťažnosti podľa čl. 125 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky účinnosť ustanovenia čl. 50 ods. 6 posledná veta Ústavy Slovenskej republiky“*. Navrhol tiež pozastavenie účinnosti § 2 ods. 1 Trestného zákona, ktorý považuje za kolidujúci s čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pretože sťažnosť sťažovateľa v predloženej podobe nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania a nebolo k nej pripojené splnomocnenie na jeho zastupovanie pred ústavným súdom [§ 20 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len o „zákon o ústavnom súde“)], vyzval ho ústavný súd na jej doplnenie a odstránenie jej nedostatkov.

Dňa 17. mája 2007 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorým sa okrem iného domáhal, aby podľa skutkového stavu opísaného v jeho sťažnosti ústavný súd rozhodol, že, *„postupom orgánov činných v trestnom konaní, Odborom ekonomickej kriminality Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ Bratislava I, Sasinkova 2, 3812 13 Bratislava, Okresnej prokuratúry Bratislava I, Kvetná 13, 821 08 Bratislava, Krajskej prokuratúry Bratislava, Vajnorská 47, 812 56 Bratislava, a Národnej rady SR, Nám. Alexandra Dubčeka 1, 812 80 Bratislava, bol v trestnej veci č. k. ČVS: ORP-1213/OEK-B1-2006-MU porušený voči sťažovateľovi článok 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách, ktorý garantuje právo na spravodlivého konania, ďalej čl. 13 Dohovoru, ktorý garantuje právo na účinný opravný prostriedok, ktorého sa sťažovateľ nedovolal a čl. 14 Dohovoru, ktorý garantuje ochranu proti diskriminácii, ktorá v tomto prípade predstavovala zvýhodnenie páchatel'a. Alternatívne*

nech súd vysloví porušenie Ústavy Slovenskej republiky v čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2 v nadväznosti na čl. 12 ods. 1 prvá veta a čl. 19 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 druhá veta a čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 prvá veta, a to postupom porušovateľov podľa ustanovenia čl. 50 ods. 6 druhá veta.“

Sťažovateľ zároveň žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk, ako aj trovy konania. V prílohe svojho podania predložil splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom advokátkou JUDr. J. B., B., s tým, že žiada, aby ju ústavný súd kontaktoval v prípade požiadaviek na doplnenie jeho návrhu.

Ďalším doplnením sťažnosti doručeným ústavnému súdu 7. júna 2007 sťažovateľ žiadal „*opravu predbežného opatrenia*“ v tom zmysle, aby ústavný súd uložil okresnému riaditeľstvu, okresnej prokuratúre a krajskej prokuratúre postupovať v trestnej veci sp. zn. ČVS: ORP-1213/OEK-B1-2006-Mu proti obvineným „*ako páchatel'om trestného činu podvodu podľa §-u 250 Tr. zák. v znení zmien a doplnkov vznesením obvinenia a súčasne skúmali mieru ich zavinenia vykonaním grafologickej analýzy ich písma a jeho porovnaním s podpisom sťažovateľa v kurzívach*“ na označených listinách. V tomto podaní sťažovateľ taktiež požadoval, aby ústavný súd vzniesol obvinenie voči označeným osobám pre trestný čin podvodu podľa § 250 Trestného zákona.

Sťažovateľ opätovne doplnil svoju sťažnosť podaním doručeným ústavnému súdu 10. augusta 2007 a domáhal sa ním, aby ústavný súd rozhodol o povinnosti označených porušovateľov jeho práv uhradiť mu „*majetkovú škodu*“ v sume 3 milióny eur za nezákonný prevod vlastníctva jeho nehnuteľnosti na tretie osoby a zbúranie jeho domu, rozkradnutie jeho majetku, utrpenú finančnú stratu a priet'ahy v konaní.

Napokon posledným podaním doručeným ústavnému súdu 27. septembra 2007 sťažovateľ požadoval zbavenie funkcie a začatie trestného stíhania vyšetrovateľa a prokurátorov, ktorí podľa neho konali protizákonne a s priet'ahmi vo veci vedenej okresným riaditeľstvom pod sp. zn. ČVS: ORP-1213/OEK-B1-2006-Mu. Ďalšie návrhy sťažovateľa (napr. zakázať Miestnemu úradu mestskej časti B. vydať stavebné povolenie,

zakázať obchodnej spoločnosti R., s. r. o., B., nechať zastavať nehnuteľnosť pôvodne zapísanú na liste vlastníctva č. (...) v katastrálnom území B.) boli zjavne nad rámec právomocí ústavného súdu vyplývajúcich pre neho z ústavy a konkretizovaných v zákone o ústavnom súde.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti v znení jej doplnení dospel ústavný súd k názoru, že nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to ústavný súd 17. marca 2009 vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa na odstránenie nedostatkov sťažnosti a jej doplnenie, poučiac ju, v akom smere treba požadované doplnenie a odstránenie nedostatkov sťažnosti uskutočniť. Zároveň ju upozornil, že ak v lehote 14 dní od prevzatia výzvy sťažnosť v požadovanom rozsahu nedoplní, môže byť pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnutá pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh prerokoval na neverejnom zasadnutí.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že v predloženej podobe sťažnosti najmä v podstatnom rozsahu nekorešponduje znenie návrhu na rozhodnutie vo veci samej s právomocami ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 až 3 ústavy tak, aby bolo možné preskúmať jej obsah vo väzbe na jej petit. V spojitosti s tým ústavný súd navyše poznamenáva, že návrh rozhodnutia vo veci samej (petit sťažnosti), vydania ktorého sa sťažovateľ od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), nie je vymedzený dostatočne presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom na rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci. Formulácia návrhu na rozhodnutie vo veci samej je neúplná a v kontexte obsahu sťažnosti nezrozumiteľná.

Taktiež treba uviesť, že sťažnosť neobsahuje ani dostatočne identifikovateľný okruh účastníkov, proti ktorým smeruje, pretože sťažovateľ ju priebežne dopĺňal v tomto smere o ďalších potenciálnych porušovateľov svojich práv, a to nielen o subjekty, ktoré majú atribúty orgánu verejnej moci. Z ustanovenia čl. 127 v spojení s čl. 124 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy však vyplýva, že sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa možno domáhať ochrany základných práv a slobôd proti takému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu orgánu verejnej moci, ktorým tento autoritatívne zasiahol do právnej sféry sťažovateľa. V danom prípade však sťažnosť smeruje aj proti obchodnej spoločnosti, teda proti subjektu súkromného práva, proti ktorému nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy podať (obdobne napr. I. ÚS 76/02).

Napriek uvedeným nedostatkom právna zástupkyňa sťažovateľa na výzvu ústavného súdu zo 17. marca 2009, ktorú prevzala 20. marca 2009, v určenej lehote nereagovala a do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ich neodstránila, hoci bola na možnosť jej odmietnutia podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde upozornená.

Ústavný súd nie je povinný taký rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aké vyplývajú z podaní sťažovateľa, odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, II. ÚS 151/06). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (obdobne II. ÚS 117/05). Treba zdôrazniť, že v danej veci právna zástupkyňa sťažovateľa okrem predloženia splnomocnenia na jeho zastupovanie nedoručila ústavnému súdu žiadne relevantné písomné podanie.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. apríla 2009